

PLing

Projecte Lingüístic

Data d'aprovació en Claustre:
Abril de 2017

Segell del centre:

Signatura de la direcció:

Data d'aprovació en Consell Escolar:
Abril de 2017

ÍNDEX

- 1. PASSOS D'ELABORACIÓ DEL PLing**
- 2. INTRODUCCIÓ**
- 3. CARACTERÍSTIQUES SOCIOLINGÜÍSTIQUES DEL CENTRE**
- 4. LLENGUA CATALANA**
- 5. LLENGUA CASTELLANA**
- 6. LLENGUA ESTRANGERA (Anglès)**
- 7. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ**
- 8. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE**

1. PASSOS D'ELABORACIÓ DEL PLing

Per portar a terme aquesta revisió s'han fet els passos següents:

- Relectura de l'anterior Projecte.
- Nou redactat (diagnosi, anàlisi de la situació, objectius i propostes a aplicar) per part de la comissió lingüística amb la col·laboració de l'assessor LIC.
- Presentació del nou projecte a tots els membres del Claustre de Professors i professores per a sotmetre'l a debat, reelaboració i posterior aprovació.
- Presentació al Consell Escolar per tal de debatre'l, si s'escau, i sotmetre'l a votació.
- Presentació a Inspecció de Zona.
- Aplicació de les propostes anuals o bianuals aprovades del PLC i incloses en el Pla Anual de Centre.
- Valoració del grau d'aplicació de les propostes i presentació de noves propostes, si cal, en la Memòria Anual de Centre.

2. INTRODUCCIÓ

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'escola Gayarre s'entén com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en el nostre centre. El PLC forma part del Projecte Educatiu i té present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre i es defineix en aquests grans temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

Es defineix com a instrument de treball per a una escola catalana en llengua i continguts, amb un tractament correcte i coherent de l'aprenentatge de les diverses llengües que s'hi ensenyen i com a vehicle de tolerància i d'obertura a la globalitat del món.

Els principis expressats en el PLC es desenvolupen en la resta de documents de gestió del centre i s'ha de concretar en el pla anual.

Les característiques d'aquest document són:

- La legalitat: ha de ser sempre el seu marc de referència.
- Adequació entre les competències comunicatives i lingüístiques del professorat del centre en relació a la llengua vehicular i la realitat del centre.
- Vinculant per part de tots els components de la comunitat educativa.
- Global en la seva aplicació, als diferents cursos, cicles, comissions en l'àmbit de gestió i en el del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Obert a les adaptacions necessàries.

3. ANÀLISI DEL CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC DEL CENTRE

L'escola Gayarre és a Barcelona, al barri de Sants, que actualment es caracteritza per ser un barri amb molta activitat comercial i amb centres bàsics de serveis. La llengua catalana és viva i amb una important presència al carrer, a la xarxa comercial i en la vida associativa de la barriada. En aquests moments el districte de Sants-Montjuïc és el quart de Barcelona pel que fa al nombre absolut de residents estrangers.

Sants és un barri popular, amb un fort teixit associatiu molt arrelat al país. Aquest teixit associatiu té un paper clar en l'ampliació dels àmbits d'ús de la llengua catalana. Són diverses les actuacions (i les oportunitats) que es fan per tal de facilitar l'aprenentatge de la llengua catalana. L'escola Gayarre és un centre d'una sola línia.

El curs 2016-2017 compta amb 6 grups d'Educació Primària i 3 grups d'Educació Infantil conformant el Claustre un total de 16 mestres entre tutors i especialistes. El centre disposa també d'una conserge, un auxiliar administratiu, una TEI, una vetlladora, una cuinera i deu monitors de menjador.

El nombre d'alumnes gira al voltant dels 225. La capacitat de matriculació del centre sol quedar coberta cada principi de curs. La majoria dels alumnes que vénen al centre són nascuts a Catalunya, que no vol dir catalanoparlants.

Val a dir que tot i que l'alumnat entén i sap parlar en català, a mesura que aquests es van fent més grans, aquests tenen tendència a utilitzar el castellà com a llengua vehicular encara que l'interlocutor se'ls dirigeixi en català. És per això que es fa necessari promoure l'ús de la llengua catalana tot creant espais específics per la seva utilització.

4. LLENGUA CATALANA

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques. El centre té una clara conscienciació sobre la necessitat de l'ús del català en la comunicació quotidiana i afavoreix la seva utilització entre tota la comunitat educativa.

Es vetllarà perquè l'aprenentatge de les llengües i en concret del català tingui un enfocament significatiu i funcional a través de la creació de situacions comunicatives que incentivin l'ús de la llengua. Les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. La llengua oral i la llengua escrita rebran un tractament global i no aïllat.

Les línies prioritàries es basen en els següents principis:

- Crear un context afavoridor per a l'adquisició d'una nova llengua.
- Aplicar les estratègies metodològiques pròpies del programa amb coherència i continuïtat.
- Potenciar la interacció entre alumne-mestre i alumne-alumne. Relació comunicativa i afectiva.
- Afavorir la motivació per aprendre una nova llengua i crear actituds positives envers la llengua de l'escola.
- Considerar el tractament de la llengua familiar de l'alumnat.
- Assegurar uns usos lingüístics coherents en el context escolar.

La llengua oral

El progrés en la competència comunicativa oral de l'alumne/a s'ha d'aconseguir a partir de la interacció amb el mestre o mestra i amb els companys. La producció lingüística dels alumnes ha d'estar relacionada amb el model lingüístic docent, i per tant, és bàsic la interacció del docent com a element impulsor de la comunicació verbal i la qualitat del seu model lingüístic (una bona pronúncia, l'ús d'una llengua col·loquial correcta i una actitud positiva davant les situacions comunicatives). L'afavoriment de l'ús correcte de la llengua parlada s'ha de tenir en compte no només a la classe de llengua sinó en totes les activitats escolars i en totes les interaccions personals.

La llengua escrita

La competència escrita s'ha de potenciar en totes les seves dimensions receptives (lectura) i productives (escriptura) de comunicació i creació i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Caldrà per part dels mestres motivar als alumnes que llegeixin i escriguin perquè descobreixin en la llengua escrita una eina per entendre's a si mateixos i a les altres persones, els fenòmens del món i la ciència i també que és una font de descoberta i plaer personal. En això tindrà molta importància la potenciació d'aspectes com la biblioteca escolar i la utilització d'eines TIC com a dinamitzadores dels aprenentatges lector i escriptor.

Per altra part cal aplicar-la progressivament a textos de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat cada vegada més diversa en diferents suports (paper i digital) i formats (verbals, gràfics i imatge).

El centre seguint els criteris d'immersió lingüística desenvolupa l'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura en català seguint un enfocament constructivista amb una diversitat de mètodes (global i analític) en funció de la seva adequació a cada moment.

Relació llengua oral i llengua escrita

Ha d'haver un plantejament integral de les quatre habilitats lingüístiques. S'han de planificar i aplicar a tots els nivells activitats en què la relació de la llengua oral i escrita sigui recíproca i inherent.

La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua catalana ha de ser responsabilitat del conjunt del claustre i per tant s'ha de vetllar per l'aprenentatge de l'expressió i la comprensió de la llengua catalana des de totes les àrees del currículum.

Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

El tractament que se'n faci de la llengua ha de ser compartit per tots els cicles i nivells per la qual cosa s'ha de vetllar perquè el conjunt del claustre disposi de moments reals i efectius per poder coordinar-se i consensuar els principis pedagògics i metodològics que han d'orientar l'ensenyament de la llengua i que han de formar part dels processos habituals d'aquest ensenyament. En aquest sentit el traspàs d'informació relativa als alumnes és important per anar adequant les estratègies d'ensenyament a les característiques pròpies d'un grup classe o d'un alumne/a en concret i facilitar millor l'adquisició de les competències en la llengua.

Acollida d'alumne nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

El nostre centre com a escola que rep tots els anys molts alumnes nouvinguts en la seva matrícula ha de vetllar per l'aplicació de mesures organitzatives i estratègies didàctiques per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística adient per facilitar el seu accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge i la seva adaptació al centre i al sistema educatiu de Catalunya.

Pel que fa al funcionament de l'Aula d'acollida es considera el tutor/a responsable d'impulsar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees sempre en coordinació amb la resta del claustre de mestres. Els punts bàsics de funcionament de l'Aula d'Acollida són:

- Prioritzar, des del primer moment, pel que fa a l'ensenyança l'ús de la llengua catalana. Això també afecta naturalment a l'alumne nouvingut de procedència hispana que utilitza l'espanyol com a llengua habitual.
- L'aula d'Acollida ha de ser un espai de referència per l'alumne-a nouvingut-da al centre pel que fa a la progressiva adaptació e integració al centre i pel que fa a l'aprenentatge de la llengua catalana.
- Les activitats que es desenvolupin a l'aula han de ser ben diversificades, motivadores i enriquidores. S'han d'anar adaptant al ritme d'aprenentatge de cada alumne-a i s'han de centrar bàsicament en l'aprenentatge de la llengua reforçant-se al màxim el llenguatge oral.
- Les TIC han de ser una eina d'utilització cabdal en les activitats a desenvolupar pel seu caràcter motivador i pel gran ventall de possibilitats que ofereixen envers als aprenentatges dels alumnes.

Atenció a la diversitat

La intervenció educativa es regirà pel principi d'atenció a la diversitat, base d'una escola inclusiva. Els mecanismes que es posaran en pràctica per fer-la efectiva han de ser organitzatius, curriculars i metodològics. Entre aquests mecanismes han de considerar-se les adaptacions al currículum, com també el suport en el grup ordinari, els desdoblaments i els agrupaments flexibles.

En aquest sentit el centre desenvolupa el desdoblament d'alumnes en la major part de nivells del centre i té previst realitzar en la mesura de lo possible els agrupaments flexibles en llengua catalana i anglesa a tota l'etapa de l'educació primària.

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El català és el vehicle d'expressió normal en totes les activitats docents i administratives. Per altra part el centre té una participació activa en activitats acadèmiques i culturals que s'organitzen des de l'entorn per tal d'incentivar l'ús de la llengua (coral, mostra de teatre, descoberta de la ciutat, pla educatiu d'entorn, esports).

Materials didàctics

El centre ha de vetllar perquè l'adequació del material didàctic al nivell de competència de l'alumnat sigui coherent per tal que l'aprenentatge sigui possible. Cal utilitzar eines diverses pel treball de la llengua com ara diccionaris, enciclopèdies, fitxes diverses, textos reals i materials audiovisuals i no centrar-se únicament en el llibre de text.

En aquest sentit el centre té previst eliminar el llibre de text en llengua catalana a l'educació primària en la mesura que sigui possible i a nivell de cicles anar creant un fons de material per poder treballar de manera explícita les quatre habilitats lingüístiques bàsiques.

5. LLENGUA CASTELLANA

El tractament de la llengua castellana ha de seguir el mateix enfocament comunicatiu funcional i constructivista que s'utilitza per la llengua catalana.

Les quatre habilitats lingüístiques bàsiques a nivell oral i escrit, a l'igual que en llengua catalana, es treballaran de manera integrada. La llengua castellana s'introduirà a partir de primer de Cicle Inicial de primària.

Es farà el 25% de les sessions en llengua castellana a primària. Aquest percentatge es podrà veure modificat segons predominàncies de:

- Alumnat nouvingut de parla castellana.
- Alumnat de parla habitual a casa en castellà o català.
- Alumnat d'ús habitual d'altres llengües diferents al català o castellà.
- Resultats d'avaluacions internes.

Materials didàctics

El centre ha de vetllar perquè l'adequació del material didàctic en llengua castellana al nivell de competència de l'alumnat sigui coherent per tal que l'aprenentatge sigui possible. Cal utilitzar eines diverses pel treball de la llengua com ara diccionaris, enciclopèdies, fitxes diverses, textos reals i materials audiovisuals i no centrar-se únicament en el llibre de text.

6. LENGUA ESTRANGERA (Anglès)

El centre desenvolupa la llengua anglesa com a llengua estrangera. Aquesta llengua s'introdueix al primer curs de l'etapa d'infantil.

L' introducció de l'anglès a l'etapa d'Educació Infantil a pàrvuls 3 anys i respon al fet de què com més aviat s'introdueix la llengua estrangera, els alumnes es familiaritzen amb més rapidesa amb la nova llengua i poden arribar a un nivell més alt en acabar l'Educació Primària. Durant aquesta etapa l'ensenyança i aprenentatge de la llengua anglesa ha de ser a nivell oral.

Al cicle inicial de Primària l'anglès es treballarà inicialment a nivell oral per anar introduint el llenguatge escrit a un nivell molt senzill referent a vocabulari i estructures lingüístiques simples.

A partir del cicle mig de Primària fins acabar l'etapa de Primària l'anglès es treballa tant a nivell oral com escrit a nivell igualitari.

Per al desplegament curricular de la llengua estrangera es dissenyen situacions d'aprenentatge globals integrant la llengua oral i escrita i des d'una perspectiva clarament funcional i constructivista.

Tenint en compte el punt anterior la metodologia per tant ha de ser activa, participativa i que impliqui la capacitat d'usar els coneixements i habilitats de manera transversal e interactiva. L'aula de llengua estrangera ha de ser un espai d'immersió en aquesta llengua i per tant les mestres especialistes utilitzen aquesta llengua com l'habitual en les interaccions (formals e informals) amb els alumnes vetllant per crear un clima estimulador en què l'alumnat pugui anar utilitzant la llengua progressivament.

Com la llengua estrangera, anglès, no disposa dels mateixos contextos d'ús real, el centre pretén potenciar el seu aprenentatge en els alumnes (xiquets i xiquetes de diferents llengües, cultures, religions i ètnies) ja que això significa crear situacions d'aprenentatge més igualitàries entre l'alumnat ja que al no tractar-se de la llengua vehicular ni a casa ni a l'escola, les diferències en quant a coneixements no són tant significatives en general i desapareixen pràcticament en el cicle inicial de Primària i en Educació Infantil.

Els materials didàctics per l'aprenentatge de la llengua estrangera, anglès, es revisen contínuament en funció de les necessitats dels alumnes. Les mestres especialistes vetllen per anar proporcionant als alumnes l'accés a materials addicionals i variats que serveixin per la consolidació i ampliació dels seus coneixements i que afavoreixin també el principi d'atenció a la diversitat.

Per afavorir l'aprenentatge de la llengua estrangera, les mestres especialistes van integrant en el treball diari els recursos tecnològics com a eines d'alt valor com a elements motivadors, per atendre diferents estils i ritmes d'aprenentatge, per al desenvolupament

d'estratègies per al tractament de la informació, per diversificar els models lingüístics presents a l'aula i si s'escau per a la difusió de treballs i projectes d'aprenentatge mitjançant la pàgina web.

D'acord amb el punt anterior cal dir que a partir del cicle mig (4t nivell) els alumnes utilitzen setmanalment en una sessió el laboratori d'idiomes per potenciar el treball d'aprenentatge de la llengua anglesa.

7. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

Organització dels usos lingüístics

El català és el vehicle d'expressió normal en totes les activitats docents i administratives del centre ja siguin internes o de projecció externa.

El centre segueix un criteri favorable a l'ús de la llengua catalana pel que fa als rètols, cartells, murals i la decoració general.

La direcció del centre ha de vetllar perquè les comunicacions amb les famílies a nivell escrit es facin en català, sense perjudici que en moments puntuals es facin en altres llengües per tal de facilitar la comunicació amb les famílies estrangeres, especialment, les nouvingudes.

Plurilingüisme al centre educatiu

El centre ha de tenir en compte la diversitat cultural i plurilingüe de l'alumnat i ha de crear un clima de bona actitud i respecte cap a aquesta diversitat i també afavorir l'autoestima dels alumnes planificant activitats docents puntuals que donin a conèixer informacions i aspectes relatius a aquesta diversitat.

Si bé la comunicació amb les famílies es farà en general en català, el centre comptarà amb els serveis de mediació i de traducció lingüística que posa a l'abast l'administració per tal de facilitar l'intercanvi i el vincle amb les famílies.

Organització dels recursos humans

Per afavorir una correcta competència comunicativa en tot l'alumnat el centre vetllarà per distribuir adientment els recursos humans amb que compta a nivell de claustre de mestres i a nivell del propi alumnat propiciant mesures com els desdoblaments, reforços a la classe, agrupaments flexibles i tallers internivells.

Organització de la programació curricular

El conjunt del claustre de mestres del centre entén que en el desplegament curricular dintre del centre i a cada aula en particular ha d'haver certa autonomia en el sentit que es pugui adaptar en la seva aplicació a les característiques del grup de xiquets i xiquetes i a la situació socioeconòmica i lingüística del centre i el seu entorn social per poder assolir la màxima coherència, eficàcia i utilitat.

Per tal d'aconseguir aquestes fites el centre disposa de reunions regulars dels mestres a nivell de paral·lels, a nivell de cicle i a nivell de claustre per poder programar adequadament la distribució de les competències i estratègies de la llengua oral i escrita que cal aplicar a cada nivell educatiu i també per adoptar els mecanismes i les estratègies

d'atenció a la diversitat més adequades a partir del seguiment del grup en general i de cada alumne/a en particular.

Les estructures lingüístiques comunes han de ser presentades en llengua catalana però han de ser ben transferides a la llengua castellana per la qual cosa s'han de practicar en cadascuna de les llengües d'aprenentatge.

Biblioteca escolar

El centre ha de vetllar perquè l'accés i ús de la informació per part dels alumnes sigui un fet quotidià real i efectiu per la qual cosa haurà de planificar i promocionar activitats encaminades a l'adquisició per part dels alumnes de les destreses i estratègies necessàries per tal de saber quan la informació és necessària, com localitzar-la, com utilitzar-la i com comunicar-la per a que sigui realment efectiva i transformar-la així en coneixement personal.

La biblioteca escolar o d'aula a de ser un espai de dinamització de moltes d'aquestes activitats que possibiliten l'assoliment d'aquestes competències.

A part de les activitats de lectura que es fan de forma inherent a nivell de totes les àrees el centre ha planificat a tota l'etapa de l'educació primària unes hores específiques d'hàbits lectors amb lectura individual o de grup de lectures diversificades i amb materials diversos per a consolidar encara més aquesta competència comunicativa.

8. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE

DISTRIBUCIÓ HORÀRIA SETMANAL

Àrees	Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior	Infantil
CATALÀ	4	4	4	
CASTELLÀ	3	3	3	
ANGLÈS	2	2	2	1